

Силабус
навчальної дисципліни
«Технології вивчення зарубіжної літератури»
2025-2026 навчальний рік

Освітня програма	«Середня освіта (мова і література (англійська))»
Спеціальність	A4 Середня освіта
Предметна спеціальність	A4.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література (англійська))
Спеціалізація	A4.021 Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна література)
Галузь знань	A Освіта
Рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	обов'язкова
Викладач	Вікторія ЗАРВА
Посилання на сайт	https://bdpu.org.ua/zarva-viktoriia-anatoliivna/
Контактний телефон	+380509267087
E-mail викладача	va_zarva@bdpu.org.ua, zarva@bigmir.net
Графік консультацій	вівторок, 11.00-12.00

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів / годин	Форма навчання	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Звітність
3 / 90 год.	очна (денна)	12 год.	12 год.	66 год.	екзамен
3 / 90 год.	заочна (дистанційна)	4 год.	4 год.	82 год.	

Семестр: осінній

Мова навчання: українська

Ключові слова: технології, історія зарубіжної літератури, технології викладання, інновації, навчання, методика, освітня діяльність.

Метою викладання навчальної дисципліни «Технології вивчення зарубіжної літератури» є підготовка творчого вчителя, здатного здійснювати комунікативно зорієнтоване навчання, формувати розвинену особистість, творчо застосовувати інноваційні технології викладання зарубіжної літератури.

Предметом навчальної дисципліни є новітні освітні технології та методичні можливості їх застосування в освітньому процесі при викладанні зарубіжної літератури.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Технології вивчення зарубіжної літератури» є: ознайомити магістрів із сучасними технологіями викладання зарубіжної літератури, зокрема досягненнями передового педагогічного досвіду, авторськими технологіями, фаховою науково-педагогічною літературою з дисципліни; підготувати студентів-філологів до впровадження в педагогічну практику сучасних технологій викладання зарубіжної літератури; спрямувати майбутнього вчителя на творчий підхід до викладання свого предмета; формувати високі професійні якості, викликати й зберігати інтерес до професії.

Компетентності та програмні результати навчання:

Інтегральна компетентність (ІК)

Здатність вирішувати складні завдання або проблеми в галузі освіти, що передбачає впровадження інновацій та/або проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 3 Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, критичний аналіз та обробку інформації з різних джерел, ефективно використовувати цифрові ресурси і технології в освітньому процесі і професійній діяльності.

ЗК 5 Здатність до міжособистісної взаємодії та роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК 6 Здатність реалізувати свої права та обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 7 Здатність зберігати і примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу, значення у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК 8 Здатність забезпечувати функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища, працювати на постконфліктних/деокупованих територіях; керувати власним психоемоційним станом у ході освітньої і професійної діяльності; формувати у здобувачів освіти культуру здорового й безпечного способу життя та дотримуватись самому.

ЗК 9 Здатність поважати різноманітність і мультикультурність суспільства, усвідомлювати необхідність рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу.

ЗК 10 Здатність виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, планувати і здійснювати науково-педагогічні дослідження, об'єктивно оцінювати та презентувати їх результати фахівцям і широкому загалу.

ЗК 11 Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Фахові компетентності (ФК)

ФК 1 Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності.

ФК 2 Здатність використовувати інновації у професійній діяльності.

ФК 5 Здатність використовувати ефективні шляхи мотивації учнів до саморозвитку, спрямовувати їх на прогрес і формувати у них обґрунтовану позитивну самооцінку.

Професійні компетентності (ПК)

ПК 6 Здатність володіти технологіями навчання іноземної мови і літератури, використовувати різноманітні методи і прийоми навчання іноземної мови та зарубіжної літератури в закладах середньої та вищої освіти, оцінювати їх ефективність і розробляти шляхи їх удосконалення.

Програмні результати навчання (РН)

РН 2 Демонструє вміння використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології для пошуку, обробки та обміну інформацією у професійній діяльності, презентації власних та спільних результатів, реалізації дистанційного та змішаного навчання тощо.

РН 7 Визначає, аналізує та характеризує педагогічні інновації, демонструє вміння їх практичного застосування у професійній діяльності.

РН 12 Знає та дотримується умов функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.

РН 13 Демонструє здатність діяти автономно і в команді.

Програмні результати навчання за спеціалізацією (ПРН)

ПРН 3 Обирає методи і прийоми навчання іноземної мови і зарубіжної літератури і контролю навчальних досягнень учнів відповідно до цілей і завдань освітнього процесу; оцінює навчальні матеріали та адаптує їх до конкретного освітнього контексту, створює навчально-методичне забезпечення для проведення занять з іноземної мови і зарубіжної літератури.

ПРН 7 Демонструє рівень загальнотеоретичної та професійної підготовки з іноземної мови і зарубіжної літератури та методики їх навчання, уміння збирати наукову інформацію з тематики дослідження, використовуючи різні джерела інформації, формулювати цілі та завдання і вибрати відповідні методи дослідження, в тому числі й емпіричні; здійснює

самостійний науковий пошук для оптимізації процесу навчання іноземної мови і зарубіжної літератури в конкретному освітянському контексті.

ЗМІСТ КУРСУ

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи вивчення дисципліни «Технології вивчення зарубіжної літератури» у закладах вищої освіти

Тема 1. Технологізація навчання на сучасному етапі розвитку української освіти. Якість освіти і перспективні педагогічні технології. Поняття «освітня інновація». Технологізація освітнього процесу. Поняття педагогічної технології. Співвідношення понять «освітня технологія» і «педагогічна технологія», «методика» і «технологія навчання».

Тема 2. Загальні засади впровадження педагогічних технологій в освітній процес. Сутність та основні ознаки педагогічної технології. Історія становлення педагогічних технологій. Типологія педагогічних технологій.

Змістовий модуль 2. Традиційні та інноваційні технології викладання зарубіжної літератури

Тема 1. Компаративний аналіз традиційної та інноваційних технологій викладання зарубіжної літератури. Ознаки, цілі і завдання технології традиційного навчання. Особливості організації навчального процесу з використанням традиційної технології викладання. Особливості методики. Головні ознаки традиційної класно-урочної технології. Концептуальні положення за Я. А. Коменським. Сутність інноваційних технологій викладання та їх значення у розвитку самоцінної особистості. Передумови виникнення педагогічної інноватики. Інноваційні технології в системі літературної освіти.

Тема 2. Інноваційний підхід як передумова технологізації сучасної освіти. Інноваційність у сучасному освітньому просторі. Типологія педагогічних інновацій. Гуманістична спрямованість освітніх інновацій.

Тема 3. Технологія особистісно орієнтованого навчання на уроках зарубіжної літератури. Сутність технології особистісно орієнтованого навчання. Мета й завдання особистісно орієнтованого навчання. Основні параметри освітнього процесу в технології особистісно орієнтованого навчання. Структура особистісно орієнтованого уроку. Діяльність учителя на уроці зарубіжної літератури з особистісно орієнтованою спрямованістю.

Тема 4. Технологія розвитку критичного мислення на уроках зарубіжної літератури. Сутність технології розвитку критичного мислення (ТРКМ). Мета та завдання ТРКМ. Основні характеристики ТРКМ. Умови розвитку в учнів критичного мислення. Методична модель пізнавального процесу в ТРКМ. Особливості організації уроку за ТРКМ.

Тема 5. Особистість педагога та освітні інновації. Основні функції педагогічної діяльності. Педагогічна культура. Професійні вимоги до особистості педагога. Професійна індивідуальність учителя-словесника. Індивідуальність учителя зарубіжної літератури і педагогічні технології.

Тема 6. Технологія розвивального навчання Д. Б. Ельконіна – В. В. Давидова на уроках зарубіжної літератури. Сутність технології розвивального навчання Д. Б. Ельконіна – В. В. Давидова. Мета і завдання розвивального навчання за Д. Б. Ельконіним та В. В. Давидовим. Особливості методики. Ознаки (особливості) цілеспрямованої навчальної діяльності (ЦНД).

Змістовий модуль 3. Інноваційний потенціал використання педагогічних технологій на уроках зарубіжної літератури

Тема 1. Ігрові технології навчання на уроках зарубіжної літератури. Сутність ігрових технологій навчання. Переваги й недоліки ігрових технологій. Моделі навчальної гри, вимоги до їх проведення. Основні структурні компоненти ігрової діяльності. Концептуальні етапи в педагогічних іграх. Класифікація педагогічних ігор (за Г. К. Селевком).

Тема 2. Проектна технологія на уроках зарубіжної літератури. Сутність проектною технології (ПТ). Мета та завдання ПТ. Типи проектів. Головні умови організації роботи над проектом. Вимоги до використання ПТ. Алгоритм роботи над проектом.

Тема 3. Текстоцентрична технологія на уроках зарубіжної літератури. Сутність текстоцентричної технології (ТТ). Основні переваги застосування ТТ. Особливості організації та проведення уроків із застосуванням ТТ.

Тема 4. Технологія організації групової навчальної діяльності на уроках зарубіжної літератури. Сутність технології організації групової навчальної діяльності (ТОГНД). Базові елементи групових форм навчання. Основні переваги навчання в групах. Умови ефективного застосування ТОГНД. Функції вчителя. Умови успішного функціонування груп. Класифікація ТОГНД. Структура уроків із застосуванням ТОГНД.

Змістовий модуль 4. Основні напрями впровадження інноваційних педагогічних технологій викладання зарубіжної літератури в практику вчителя-словесника

Тема 1. Інтерактивні технології навчання на уроках зарубіжної літератури. Сутність інтерактивних технологій. Основні переваги інтерактивних технологій навчання. Основні недоліки. Ефективність інтерактивних технологій. Класифікація інтерактивних технологій. Структура уроків при застосуванні інтерактивних технологій.

Тема 2. Біоадекватна (природовідповідна) технологія на уроках зарубіжної літератури. Сутність біоадекватної технології (БТ). Основні компоненти БТ. Особливості структури уроку з використанням БТ.

Тема 3. Технологія програмованого навчання на уроках зарубіжної літератури. Сутність технології програмованого навчання (ТПН). Мета і завдання програмованого навчання. Характерні риси ТПН. Принципи програмованого навчання (за В. П. Беспальком). Структура ТПН.

Змістовий модуль 5. Специфіка організації освітньої діяльності з використанням сучасних технологій викладання

Тема 1. Технологія створення ситуації успіху на уроках зарубіжної літератури. Сутність технології створення ситуації успіху (ТССУ). Диференціація понять «успіх» і «ситуація успіху». Алгоритм створення ситуації успіху. Диференціація учнівських груп у ТССУ. Типологія ситуацій успіху.

Тема 2. Здоров'язбережувальні освітні технології на уроках зарубіжної літератури. Сутність здоров'язбережувальних освітніх технологій (ЗОТ). Мета та завдання технології. Основні принципи. Типи технологій здоров'я. Основні вправи ЗОТ. Прогнозовані результати.

Тема 3. Інформаційна технологія на уроках зарубіжної літератури. Сутність інформаційної технології. Педагогічні завдання інформаційної технології навчання. Основні переваги та недоліки. Ефективність інформаційної технології. Класифікація інформаційних технологій.

Змістовий модуль 6. Ефективні шляхи впровадження сучасних технологій викладання зарубіжної літератури у практику вчителя-словесника

Тема 1. Технологія проблемного навчання на уроках зарубіжної літератури. Сутність технології проблемного навчання (ПН). Мета та завдання ПН. Концептуальні положення технології ПН. Методи ПН. Проблема ситуація. Функції проблемного навчання на різних етапах навчання. Особливості проведення уроку із застосуванням технології ПН.

Тема 2. Технологія зустрічних зусиль на уроках зарубіжної літератури. Сутність технології зустрічних зусиль (ТЗЗ). Мета та завдання технології. Основні принципи. Особливості організації уроку з використанням ТЗЗ. Основні характеристики уроку, побудованого з використанням ТЗЗ.

Тема 3. Технологія дистанційного навчання на уроках зарубіжної літератури. Сутність технології. Технологічні прийоми і завдання. Особливості структури уроку зарубіжної літератури з використанням технології дистанційного навчання.

Тема 4. Медіаосвітня технологія на уроках зарубіжної літератури. Сутність технології. Технологічні прийоми і завдання з використанням медіатексту. Особливості структури уроку зарубіжної літератури з використанням медіаосвітньої технології.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): від студента очікується здатність відповідати на питання за вивченим матеріалом, обговорення дискусійних питань, виконання практичних завдань, самостійної роботи.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Практичні завдання та самостійна робота мають подаватися вчасно. Якщо роботу здано з порушенням встановлених термінів без поважної причини, це впливає на зниження оцінки. Матеріал тем, які були пропущені або з якихось причин не опрацьовані, відпрацьовується під час консультацій відповідно до затвердженого графіку.

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання принципів академічної доброчесності є обов'язковою вимогою до всіх студентів БДПУ відповідно до Положення про академічну доброчесність у БДПУ. Роботи студентів мають являти собою самостійні дослідження чи авторські міркування. Прикладами (проте не вичерпним переліком) порушень академічної доброчесності є: відсутність посилань на джерела, вигадкування джерел, списування, а також втручання в роботу інших студентів. Якщо в письмовій роботі студента виявлено ознаки академічної недоброчесності, викладач має право не зарахувати таку роботу незалежно від того, наскільки масштабним було порушення. Списування під час підсумкового контролю категорично заборонене. Студенти, які отримали незадовільну підсумкову оцінку, мають право перескласти її у визначені терміни.

Політика щодо використання штучного інтелекту. У межах курсу «Технології вивчення зарубіжної літератури» здобувачі мають використовувати інструменти штучного інтелекту (ШІ) виважено: зокрема для попередньої структуризації навчального матеріалу або пошуку й узагальнення великих масивів інформації. Вони також мають обов'язково критично перевіряти будь-які результати, згенеровані ШІ, оскільки такі системи можуть видавати недостовірні дані чи вигадані джерела («галюцинації»). Плани-конспекти уроків і навчальні матеріали, створені із застосуванням ШІ, здобувач має критично доопрацювати й адаптувати. Ключовий принцип полягає в повній прозорості: у кожній позааудиторній письмовій роботі студент зобов'язаний розкрити внесок ШІ за стандартом GAIDeT, вказавши використаний інструмент і те, які саме завдання були йому делеговані; відповідальність за зміст роботи та дотримання академічної доброчесності завжди покладається виключно на здобувача.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: персональний комп'ютер, проєктор, екран/інтерактивна дошка; для дистанційного навчання: платформа Moodle, відеоконференції Zoom / Google Meet.

Система оцінювання та вимоги: оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюється відповідно до Положення про порядок оцінювання знань здобувачів у Бердянському державному педагогічному університеті. Система оцінювання однакова для денної та заочної (дистанційної) форм здобуття освіти.

Підсумковий рейтинг з навчальної дисципліни – це сума рейтингової оцінки за результатами поточної успішності здобувачів вищої освіти (сума балів за поточну роботу на практичних заняттях та балів за самостійну роботу) і рейтингової оцінки за результатами семестрового екзамену.

За **весь курс** здобувач отримує **максимум 100 балів (підсумкова оцінка)**. До їх складу входять: **60 балів** – поточний контроль успішності (40 балів – практичні заняття, 20 балів – самостійна робота), включно з рубіжним контролем; **40 балів** – підсумковий контроль (усний екзамен, який передбачає перевірку теоретичних знань та практичних навичок).

Таблиця 1. Максимальна вага поточного та підсумкового контролю у балах

Вид контролю	Максимальна кількість балів	Підсумкова оцінка
Поточний контроль		100
Практичні заняття	40	
Самостійна робота	20	
Підсумковий контроль		
Екзамен	40	

Оцінювання на практичних заняттях і самостійної роботи. Робота здобувача на кожному практичному занятті та кожне завдання самостійної роботи оцінюються за шкалою 1–7 балів: 1 = F (критично низький рівень); 2 = FX (незадовільно з можливістю перескладання); 3 = E (задовільно); 4 = D (задовільно+); 5 = C (добре); 6 = B (добре+); 7 = A (відмінно).

Рубіжний контроль проводиться на останньому практичному занятті у формі тестування за змістовими модулями 1–6. Він оцінюється за шкалою 1–7 балів як одне з практичних занять і входить до суми балів А.

Отримані бали переводяться у 100-бальну шкалу за формулами:

Формула переведення балів за практичні заняття: $N_{\text{практ}} = (A \div B) \times 40$,

де $N_{\text{практ}}$ – остаточні бали за практичні заняття (максимум 40); А – сума всіх балів, отриманих здобувачем на практичних заняттях; В – максимально можлива сума балів на практичних заняттях = кількість практичних занять $\times$ 7: для денної форми 6 занять $\times$ 7 = 42 бали, для заочної (дистанційної) форми 2 заняття $\times$ 7 = 14 балів.

Формула переведення балів за самостійну роботу: $N_{\text{сам}} = (C \div D) \times 20$,

де $N_{\text{сам}}$ – остаточні бали за самостійну роботу (максимум 20); С – сума всіх балів, отриманих здобувачем за самостійну роботу; D – максимально можлива сума балів за самостійну роботу = кількість завдань самостійної роботи $\times$ 7.

Приклад. Здобувач денної форми набрав 35 балів з 42 можливих на практичних заняттях: $N_{\text{практ}} = (35 \div 42) \times 40 \approx 33$ бали.

Таблиця 2. Розподіл набраних здобувачем балів під час підсумкового контролю (екзамен)

Види робіт	Кількість набраних балів			
	F – FX	E – D	C – B	A
Екзамен:				
Теоретичні питання (2)	5	10	15	20
Практичне завдання	5	10	15	20
Максимальна кількість балів	10	20	30	40

Підсумкова оцінка є сумою балів, набраних за практичні заняття, самостійну роботу та на екзамені ($40 + 20 + 40 = 100$), та визначається за національною шкалою та шкалою ЄКТС (табл. 3).

Таблиця 3. Внутрішня університетська шкала оцінювання

Шкала оцінювання, що використовується в університеті	Шкала оцінювання ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : навч. посіб. Київ : Академвидав, 2004. 352 с.
2. Косогова О. О. Метод проектів на уроках зарубіжної літератури. Харків : Веста : Видавництво «Ранок», 2008. 144 с.
3. Розман І. І. Теоретичні та методичні засади формування критичного мислення старшокласників у процесі вивчення зарубіжної літератури : монографія. Мукачеве : Вид-во МДУ, 2025. 152 с.
4. Токмань Г. Методика навчання української і зарубіжної літератури: самостійна робота студента : навч.-метод. посібник. Київ : Міленіум, 2019. 112 с.
5. Удовиченко Л. Теорія і технологія вивчення художніх образів-персонажів у курсі зарубіжної літератури старшої школи : монографія. Київ : Інтерсервіс, 2020. 352 с.
6. Чепіль М. М. Педагогічні технології : навч. посіб. Київ : Академвидав, 2012. 224 с.

Додаткова

7. Бабійчук Т. В. Сучасна медіаосвіта: відеофрагменти художніх творів на заняттях української мови та літератури в педагогічному коледжі : наук.-метод. посібник. Житомир : Видавець О. О. Євенок, 2017. 372 с.
8. Васильєва Т. Цифрові технології в освіті: сучасний досвід, проблеми та перспективи : монографія. Суми : Сумський державний університет, 2022. 150 с.
9. Васильчук Л. Інтелект-картка – дієвий засіб формування життєвих компетентностей, розвитку критичного мислення учнів (на прикладі вивчення творчості Дж. Байрона). Зарубіжна література в школах України. 2019. № 5. С. 31–35.
10. Васьков Ю. В. Педагогічні теорії, технології, досвід (дидактичний аспект). Харків : Скорпіон, 2000. 120 с.
11. Ворожейкіна О. М. 100 цікавих ідей для проведення уроку. Харків : Вид. група «Основа», 2011. 287 с.

12. Гарна С. Організація уроку зарубіжної літератури в системі дистанційного навчання школярів. Інформаційні технології і засоби навчання. 2017. Т. 62, № 6. С. 47–57.
13. Грицак Н. Інноваційні підходи до вивчення зарубіжної літератури у вищій школі. Освітологічний дискурс. 2018. № 1-2 (20-21). С. 188–199.
14. Ілляшенко Л. Використання мультимедійних продуктів в освітньому процесі. Освіта. Технікуми, коледжі. 2008. № 2 (21). С. 13–21.
15. Інноваційні технології навчання української мови і літератури / укл. О. І. Когут. Тернопіль : Астон, 2005. 204 с.
16. Ісаєва О. О. Комп'ютер на уроці літератури як методична проблема. Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. 2009. № 5. С. 2–5.
17. Козак Л. В. Дослідження інноваційних моделей навчання у вищій школі. Освітологічний дискурс. 2014. № 1 (5). С. 95–107. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/osdys_2014_1_11
18. Кравченко Л., Гелетей О. Роль дигітального підходу на уроках зарубіжної літератури у старшій школі. Актуальні питання гуманітарних наук. 2024. Вип. 73. Т. 2. С. 322–326. URL: https://aphnjournal.in.ua/archive/73_2024/part_2/51.pdf
19. Мацарук В. В. Цифрові інтерпретації художнього тексту: поєднання інноваційних технологій і критичного мислення на уроках зарубіжної літератури. URL: <https://vseosvita.ua/library/stattia-tsyfrovi-interpretatsii-khudozhnoho-tekstu-poiednannia-innovatsiinykh-tekhnolohii-i-krytychnoho-myslennia-na-urokakh-zarubizhnoi-literatury-1006864.html>
20. Мачинська Н., Комарова Ю. Упровадження інноваційних технологій навчання у вищій школі. Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. Серія: Педагогіка. 2015. № 1 (14). С. 240–246.
21. Мельник А. О. Літературний розвиток учнів 5–7 класів у процесі навчально-ігрової діяльності : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2006. 259 с.
22. Небеленчук І. О. Діалогові технології навчання зарубіжної літератури учнів 5–7 класів : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2011. 20 с.
23. Нісімчук А. С. Сучасні педагогічні технології : навч. посібник. Київ : Видавничий центр «Просвіта» ; Пошуково-видавниче агентство «Книга Пам'яті України», 2000. 368 с.
24. Новітні технології викладання зарубіжної літератури : метод. вказівки до організації самост. роботи для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта спеціалізації 014.021 Англійська мова та зарубіжна література / укладач проф. І. І. Розман. Мукачево : МДУ, 2025. 53 с.
25. Освітні технології : навч.-метод. посіб. / за заг. ред. О. М. Пехоти. Київ : А.С.К., 2001. 256 с.
26. Перспективні освітні технології : наук.-метод. посібник / за ред. Г. С. Сазоненко. Київ : Гопак, 2000. 560 с.
27. Перспективні педагогічні технології в шкільній освіті : навч. посібник / за заг. ред. С. П. Бондар. Рівне : Редакційно-видавничий центр «Теніс» Міжнародного університету «РЕП» ім. академіка С. Дем'янчука, 2003. 560 с.
28. Сиротенко Г. О. Сучасний урок: інтерактивні технології навчання. Харків : Вид. гр. «Основа», 2003. 78 с.
29. Степаненко О. Технологічне навчання зарубіжної літератури в сучасній українській школі. Актуальні питання гуманітарних наук. 2023. Вип. 64. Т. 2. С. 323–327. URL: https://www.aphnjournal.in.ua/archive/64_2023/part_2/51.pdf
30. Химинець В. В. Інноваційна освітня діяльність. Тернопіль : Мандрівець, 2009. 358 с.
31. Щербань П. М. Навчально-педагогічні ігри у вищих навчальних закладах : навч. посіб. Київ : Вища шк., 2004. 207 с.

Довідкова

32. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. Чернівці : Золоті литаври, 2001. 636 с.

33. Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / авт.-укл. Ю. Ковалів. Київ : ВЦ «Академія», 2007. Т. 1. 608 с. ; Т. 2. 624 с.

34. Селіванова О. Сучасна лінгвістика : термінологічна енциклопедія. Полтава : Довкілля-К, 2006. 716 с.

Інформаційні інтернет-ресурси

35. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

36. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : Електронна бібліотека авторефератів дисертацій. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/eb/ard.html>

37. Національна парламентська бібліотека України : веб-сайт. URL: <http://www.nplu.org.ua/resources/resources.htm>

38. Національна парламентська бібліотека України : Політематична база даних статей з періодичних видань. URL: <http://analytic.nplu.org/>

39. Національна парламентська бібліотека України : Каталог статей зі збірників наукових праць. URL: <http://stt.nplu.org/>

40. Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua>

41. Бібліотека Бердянського державного педагогічного університету. URL: <https://library.bdpu.org.ua/>

42. Освіта в Україні. URL: <http://osvita-ua.net>

43. Освітній портал – освіта в Україні та за кордоном. URL: <http://www.osvita.org.ua>

44. Шкільний портал «Острів знань». URL: <http://ostriv.in.ua>

45. Все для вчителя. URL: <http://www.uroki.net>

46. Інформація педагогу. URL: <http://ped-inform.org.ua>

47. Український освітній портал. URL: <http://teacher.in.ua/>

48. Сайт для вчителів світової літератури. URL: <http://mysvitlit.at.ua>

49. Бібліотека методичних матеріалів для вчителів «Всеосвіта». URL: <https://vseosvita.ua/library>

Пошукові системи

Google (www.google.com); Yahoo! (www.yahoo.com); Hot Bot (www.hotbot.com); Excite (www.excite.com); Lycos (www.lycos.com); Northern Light (www.northernlight.com); AltaVista (www.altavista.com); AllTheWeb.com (<http://www.alltheweb.com>); AskJeeves (<http://www.askjeeves.com/>); Gigablast (<http://www.gigablast.com>); Go.com (<http://www.go.com/>); LookSmart (<http://www.looksmart.com>); MSN Search (<http://search.msn.com>); NetscapeSearch (<http://search.netscape.com>); Teoma (<http://www.directhit.com/>); WiseNut (<http://www.wisenut.com>).

Web Metasearch Engines: Dogpile (<http://www.dogpile.com/>); InfoGrid (<http://www.infogrid.com>); Ixquick (<http://www.ixquick.com>); KartOO (<http://www.kartoo.com>); Mamma (<http://www.mamma.com/>); MetaCrawler (<http://www.metacrawler.com>); MetaEureka (<http://www.metaeureka.com>); Query Server (<http://www.queryserver.com/web.htm>); Search.com (<http://www.search.com/>); ZapMeta (<http://www.zapmeta.com>).

Web Directories: About.com (<http://www.about.com/>); Google Directory (<http://directory.google.com/>); LookSmart's Directory (<http://search.looksmart.com/>); Lycos (<http://www.lycos.com/>); Open Directory (<http://dmoz.org/>); Super Searchers (<http://www.infotoday.com/supersearchers/ssmo.htm>); Yahoo! Search Directory (<http://dir.yahoo.com/>).

Topical Search Engines: Art and Culture (<http://www.artandculture.com/>).